

Teabepäeva nimetus: Elva Mesinduse Seltsingu teabepäev

Koht ja aeg: Pargi 34 Elva, 21.04.2019.a.

Lektor: Tõnu Hiimäe, lektorileping nr PR-15-A.3-64

**Kokkuvõtte teemal: Mesilaste elu areng. Mesilasemade märgistamine.
Nõrkade perede järeleaitamine. Sülemlemise vältimine.**

Mesilaste elu areng

Et paremini mesilasi hooldada, on oluline teada nende arengutsükli. Nii näiteks töomesilane areneb 21 päeva, millest lahtise haudme kestvus on 9 päeva, mis omakorda koosneb kolmest päevast munastaadiumis ja kuuest päevast vaglastaadiumis. Kaanetatud haudme kestvus on 12 päeva, mil mesilane nukkub. Töomesilane, kahel päeval peale koorumist, võtab ette suure koristustöö. Kärjekannud, mis äsja olid haudme all, tuleb puhtaks teha, et emal oleks kohta kuhu muneda. Kolmandal päeval hakkavad tal tööle piimanäärmed ja ta hakkab amm-mesilaseks. See kestab 10-11 päeva. Peale selle, kui hakkavad tööle vahanäärmed, saab temast ligi nädalaks ajaks kärjeehitaja. Kuueteistkümnendast päevast peale koorumist võtab ta endale vähemalt viieks päevaks ka valvuri ameti. Korjele läheb töomesilane ca 20.päeva pärast peale koorumist. Aga kui on väga hea korje, võib ta korjele minna juba alates kolmandast nädalast. Neid arengupäevi on mesinikul väga soovitatav teada, et pere ei sülemleks.

Lesehaue areneb lesekanus 24 päeva, millest lahtine haue on 10 päeva (munastaadium 3 päeva ja vaglastaadium 7 päeva). Kaanetatud haudme kestvus on 14 päeva. Suguküpseks saab lesk ca 12 päeva pärast pärast koorumist. Leski hakatakse kasvatama alles maikuu.

Emamesilane areneb emakupus 16 päeva, milles on nii kaanetatud kui ka kaanetamatta 8 päeva. Suguküpsus saabub viiendal päeval pärast koorumist. Mesilased teevad ise sülemikupu, milles olevat vakla toidetakse ainult mesilasema toitepiimaga.

Mesilasemade märgistamine.

Mesilasema peaks igal mesinikul märgistatud olema. Vastava aasta värviga märgistatud ema on imelihtne tarust üles leida. Värvitäpik tehakse mesilasema seljakilbile vastava värviga. Vastav värv valitakse aastaarvu viimase numbri järgi.

1. ja 6ga lõppeva aasta värv on valge,
2. ja 7ga lõppeva aasta värv on kollane,
3. ja 8ga lõppeva aasta värv on punane,
4. ja 9ga lõppeva aasta värv on roheline,
5. ja 0ga lõppeva aasta värv on sinine.

Mesilasemade märgistamise abivahenditeks on mitmesugused puurid ja vastava värviga spetsiaalsed värvipliatsid.

Nõrkade perede järeleaitamine.

Nõrga pere põhjuseks võib olla, kui peres napib sööta või peres on suur otsa saanud, kui sügisel läks pere talvituma küllaltki vanade mesilastega, kes läksid talve jooksul igavikuteele, siis talvel igasugused ärritajad nagu hiired, tihased, nugis, karu jne. Samuti ebasoodus ilm ja liiga vana ema. Mis nõrkade peredega teha, peab mesinik ise otsustama kohapeal. Kas piisab ainult söödavarude täiendamisest suhkrulahu, pudersööda, kandi, või priske meekärje või suirakärje lisamisest, mis eelmisest aastast tagavaraks pandud. Muidugi võib kaks nõrka peret või nõrk ja tugev pere kokku liita, aga siis võib

tekkida üks suur haige pere. Suvepoole saab nõrgemaid peresid toetada tugevast perest võetud haudmeraami ja noorte mesilastega. Õigeaegselt nõnda tugevaid peresid reguleerides ei teki seal ülerahvastamist, aga nõrk pere saab peakorje ajaks tugevaks.

Sülemlemise ärahoidmine.

Kõige kindlama sülemlemise ärahoidmise kindlustab hoolas mesinik, kui ta tagab tarus kõikidele vanusegrupi mesilastele õigeaegse ja piisava tegevuse. See on haudmekärgede puhastajatele, noorte mesilaste toitjatele, kärgede ehitajatele ja saagi kogujatele. Kui on aga juhtunud nii, et emakupp on tarus, siis otsin ema üles ja paigutan ta tühja tarru, kuhu panen ka paar kaanetatud haudme ja noorte mesilastega kärge ning mõned emale munemiseks ülesehitatud tühja kärge ning paar kärjepõhja kärjeehitajatele. Ema hakkab hoogsalt uues tarus munema. Vanas tarus hakkab tegutsema varsti noor ema. See on tõhusamaid variante sülemlemise ärahoidmiseks.